

Forslag

til

Lov om ændring af statsbaneloven.

(Undersøgelse af jernbaneulykker).

Fremsat den 7. oktober 1970 af *ministeren for offentlige arbejder*.

§ 1.

I statsbanelov nr. 221 af 31. maj 1968 indsættes efter kap. 9 som nyt kapitel:

„Kap. 9a.

Undersøgelse af jernbaneulykker.

§ 73a. Når der er indtruffet en jernbaneulykke, kan ministeren for offentlige arbejder, hvis han skønner det påkrævet, på grund af ulykkens omfang eller af andre grunde, bestemme, at der skal foretages en undersøgelse ved en særlig undersøgelseskommission. Dette gælder, selv om statsbanerne tidligere har foretaget en undersøgelse af ulykken.

§ 73b. Undersøgelseskommissionens medlemmer udnævnes af ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 2. Kommissionen skal bestå af en dommer som formand og medlemmer, hvis antal fastsættes af ministeren i den enkelte sag. Medlemmerne skal have indgående jernbaneteknisk sagkundskab.

Stk. 3. Efter indstilling fra kommissionens formand kan ministeren beskikke en repræsentant for det offentlige interesser under den enkelte sags behandling i kommissionen.

§ 73c. Kommissionens behandling af sagen sker efter de regler, der gælder for ekstraordinære retter i straffesager, jfr. retsplejelovens § 21.

Min. f. off. arbejder j. nr. KJ Aa 38/69.

58 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Stk. 2. Personer, for hvis vedkommende der skønnes at kunne blive spørgsmål om strafansvar, er, når de er indkaldt til afhøring, berettigede til at møde med advokat.

Stk. 3. Kommissionens møder er offentlige, medmindre kommissionen af hensyn til sagens oplysning eller af andre særlige grunde træffer anden bestemmelse.

§ 73d. Når undersøgelsen er afsluttet, fremkommer kommissionen med en redegørelse angående årsagen eller den sandsynlige årsag til ulykken, samt eventuelt med forslag til foranstaltninger, der vil være egnede til at forebygge ulykker af samme eller lignende art.

Stk. 2. Kommissionen kan i samme forbindelse fremkomme med en udtalelse om, hvorvidt der bør gøres ansvar gældende mod nogen, og hvilke skridt der i så fald bør foretages. Finder kommissionen eller ministeren for offentlige arbejder, at der kan være spørgsmål om at gøre strafansvar gældende mod nogen, tilstilles redegørelsen og kommissionens udtalelse anklagemyndigheden.

§ 73e. Kommissionens redegørelse og eventuelle forslag kan af ministeren for offentlige arbejder stilles til rådighed for pressen.

§ 2.

Loven træder i kraft den 00.

1970.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Kommissionsdomstolen af 17. maj 1968 angående jernbaneulykker ved Odense den 10. august 1967 pegede i sin beretning af august 1969 på den betydelige offentlige interesse, der knytter sig til opklaringen af alvorlige jernbaneulykker og henstillede til overvejelse, at der for disse ulykkes vedkommende skabes lovhjemmel for nedsættelse af undersøgelseskommissioner med en dommer som formand og i øvrigt bestående af teknisk sagkyndige.

I den anledning nedsatte statsbanernes generaldirektorat under den 20. oktober 1969 et internt udvalg vedr. undersøgelse af jernbaneulykker m. v., hvis overvejelser er resulteret i, at det findes ønskeligt, at der tilvejebringes lovhjemlet mulighed for nedsættelse af sådanne undersøgelseskommissioner i de tilfælde, hvor der måtte være indtruffet en jernbanekatastrofe.

I søloven, jfr. bekendtgørelse nr. 163 af 12. maj 1967, og lov om luftfart nr. 252 af 10. juni 1960 findes bestemmelser om, at der i særlige tilfælde kan iværksættes undersøgelser ved en undersøgelseskommission, der på luftfartens område er permanent. Udvalget finder, at bestemmelserne om undersøgelseskommissioner ved jernbaneulykker så vidt muligt bør være i overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder ved søulykker og flyveulykker.

I udvalget er der tillige enighed om, at lovhjemlen bør indpasses i lov nr. 221 af 31. maj 1968 (statsbaneloven) ved ændringsforslag til denne, samt at en undersøgelseskommission ikke bør være permanent, men nedsættes for det enkelte tilfælde.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i kapitel 9 a.

Til § 73 a.

Det bestemmes her, at ministeren for offentlige arbejder under de angivne omstændigheder kan beslutte, at der skal foretages undersøgelse ved en særlig undersøgelseskommission. Det er fundet mest praktisk at lade ministeren som den øverste jernbanemyndighed træffe afgørelse i spørgsmålet om, hvorvidt der i det enkelte tilfælde bør nedsættes en kommission. Ministeren kan træffe beslutning herom uanset tidligere af statsbanerne foretagne undersøgelser, og beslutningen medfører ikke, at en igangværende undersøgelse bringes til ophør, medmindre dette særligt bestemmes af ministeren eller af kommissionens formand.

Til § 73 b.

Undersøgelseskommissionens medlemmer foreslås udnævnt af ministeren for offentlige arbejder. Dette forudsættes for formandens vedkommende at ske efter forhandling med justitsministeren. Uanset at de herhenhørende spørgsmål i vidt omfang vil være af teknisk art, er det, bl. a. af hensyn til de ansvarsspørgsmål der kan opstå, anset for hensigtsmæssigt, at der udpeges en dommer til formand for kommissionen. Kommissionens øvrige medlemmer foreslås udpeget af ministeren for offentlige arbejder.

Som allerede nævnt i de almindelige bemærkninger finder man, at en undersøgelseskommission ikke bør være permanent, men nedsættes i det enkelte tilfælde. I denne forbindelse må det bemærkes, at bestemmelserne erfaringsmæssigt kun vil komme til anvendelse i få tilfælde og med lange mellemrum. Med den hurtige tekniske udvikling er det derfor vigtigt, at kun personer, der er i besiddelse af størst mulig aktuel sagkundskab, beskikkes. Kommissionen kan tilkalde særlige sagkyndige. Det er en forudsætning, at kommissionen eller et eller flere af dens medlemmer kan foretage det for sagens opklaring nødvendige herunder besigtige ulykkessted etc.

Der er fundet anledning til at bestemme, at ministeren kan beskikke en repræsentant til at varetage det offentlige interesse under sagens behandling for kommissionen. Dette forudsættes at ske efter forhandling med justitsministeren.

Til § 73 c.

Af hensyn til eventuelle ansvarlige er det bestemt, at de ikke kan afhøres under vidneansvar, og endvidere at de har adgang til at møde med advokat samt til at blive gjort bekendt med de i sagen afgivne forklaringer, for så vidt dette kan ske uden skade for sagens opklaring.

Da undersøgelse ved kommissionen i det væsentlige er motiveret med hensynet til offentligheden, er det fundet hensigtsmæssigt, at kommissionens møder som hovedregel er offentlige, uanset at kommissionen ikke er en domstol.

Kommissionen kan dog af hensyn til sagens opklaring eller af andre grunde bestemme, at en sag helt eller delvis skal behandles for lukkede døre.

Til § 73 d.

Formålet med kommissionens undersøgelse er først og fremmest at fastslå årsagen eller den sand-

synlige årsag til ulykken samt at fremkomme med forslag til foranstaltninger, der kan hindre lignende ulykker.

Derudover kan kommissionen dog fremkomme med en udtalelse om, hvorvidt der bør gøres ansvar gældende mod nogen, og hvilke skridt der i så fald bør foretages.

Udtrykket ansvar sigter kun til strafansvar og disciplinært ansvar, men ikke til erstatningsansvar, idet dette spørgsmål ikke henhører under nærværende bestemmelse. Kommissionens undersøgelse og resultat vil fremkomme i form af en redegørelse, der

indeholder den samlede kommissions opfattelse eller de enkelte medlemmers divergerende opfattelse af sagen.

Til § 73 e.

Kommissionens redegørelse og eventuelle forslag kan stilles til rådighed for pressen. Da det undtagelsesvis kan forekomme, at kommissionens møder finder sted for lukkede døre, er der dog ikke ubetinget pligt til at overlade redegørelsen til pressen. I sådanne tilfælde kan der være tale om helt at undlade at offentliggøre redegørelsen eller alene at offentliggøre visse dele heraf.